JAARVERSLAG 2025 REKENKAMER DE WADDENEILANDEN

Algemeen

De rekenkamer De Waddeneilanden legt jaarlijks verantwoording af aan de vijf gemeenteraden over haar taakuitoefening. Dat gebeurt over 2025 via het nu voorliggende jaarverslag. Hierna wordt ingegaan op enkele algemene zaken, het onderzoek, contacten en de financiën van de rekenkamer.

Verordening en herbenoeming

De nieuwe Wet versterking decentrale rekenkamers betekende dat de verordening van de gezamenlijke rekenkamer is aangepast per 1 januari 2025. Met de aanpassingen voldoet de rekenkamer weer volledig aan de gewijzigde gemeentewet. De nieuwe wet betekende ook dat de drie rekenkamerleden zijn herbenoemd vanaf 1 januari 2025 voor zes jaar. Ook is de samenstelling van de begeleidingscommissie aangepast met alleen raadsleden (en ondersteuning door één van de griffiers (nu van Ameland). De rekenkamer heeft haar Reglement van Orde geactualiseerd en per maart 2025 vastgesteld.

Begeleidingscommissie

De begeleidingscommissie is in 2025 samen met de leden van de rekenkamer twee keer (online) bij elkaar geweest. In de begeleidingscommissie is onder meer gesproken over de lopende onderzoeken en de financiën van de rekenkamer. Ook is met de begeleidingscommissie de opzet en afbakening van het onderzoek naar de financiën van de gemeenten besproken. Verder is onder meer gesproken over het overzicht dat colleges elk jaar moeten geven van de voortgang van wat er met aanbevelingen van de rekenkamer gebeurt (een wettelijke verplichting).

Onderzoeken

- **Onderzoek Mobiliteit.** Het onderzoek over mobiliteit is eind 2024 afgerond, maar begin 2025 zijn bij de gemeenteraden presentaties gehouden (behalve op Schiermonnikoog waar de raad aangaf geen behoefte te hebben aan een presentatie).
- **Werkdruk raadsleden.** De rekenkamer heeft in het voorjaar – op basis van een quick scan - een brief aan de raden gestuurd over de werkdruk van raadsleden (mei 2025). In de brief is ingegaan op onderzoeken van universiteiten en andere rekenkamers naar dit thema. In de brief is een aantal aanbevelingen genoemd. Een aanbeveling is het verbeteren van de werk-privébalans (door bijvoorbeeld politiek verlof). Ook wordt opgeroepen om het raadswerk effectiever te maken door meer nadruk op de volksvertegenwoordigende rol.
- **Financiën/DoeMee.** Het onderzoek financiën gaat over de rol van de gemeenteraden bij financiën en de financiële positie van de Waddeneilanden. De keuze voor dit onderwerp is gemaakt mede doordat raadsleden aan hebben gegeven meer inzicht te willen hebben over de financiële situatie. Het onderzoek beoogt bij te dragen aan meer inzicht van de raden in de gemeentelijke financiën. Onderdeel van het onderzoek is een analyse door Radboud universiteit (Nijmegen), dat een zogenoemd DoeMee-onderzoek heeft uitgevoerd naar mee- en tegenvallers. Een DoeMee-onderzoek is een gezamenlijk

onderzoek van rekenkamers georganiseerd door de landelijke Vereniging van Rekenkamers. De voorlopige resultaten van het onderzoek van de rekenkamer zijn op de Waddentweedaagse gepresenteerd. Het eindrapport is begin 2026 aan de raden aangeboden. Het eindrapport van het DoeMee onderzoek van Radboud zal in februari/maart verschijnen en daarover zal door ons duiding voor de Waddengemeenten worden gegeven in een briefadvies.

Bovenstaande onderzoeken betreffen gezamenlijke onderzoek voor de vijf gemeenten (bekostigd uit het algemene budget). In 2025 is geen specifiek onderzoek voor een eiland uitgevoerd (bekostigd uit aanvullend budget van het bertreffende eiland).

Overige werkzaamheden en communicatie

- De rekenkamer heeft in 2025 drie keer vergaderd, deels online en deels op locatie. De leden hadden daarnaast regelmatig contact in verband met overleg en uitvoering van de onderzoeken en overige zaken.
- De rekenkamer heeft deelgenomen aan bijeenkomsten van de Vereniging van Rekenkamers en het platform van Friese rekenkamers.
- Er is in december 2025 een nieuwsbrief verschenen.
- De rekenkamer vormt een programma onderdeel van de Waddentweedaagse. Op de Waddentweedaagse op Vlieland heeft de rekenkamer in een informele setting de eerste bevindingen gepresenteerd van het onderzoek naar financiën. Daarnaast is met raadsleden gesproken over mogelijke nieuwe onderzoeksonderwerpen. Leden van de rekenkamer zijn alle dagen, aanwezig geweest op de Waddentweedaagse.

Financiën

In 2025 is het beschikbare budget volledig gebruikt. De begroting van de rekenkamercommissie bedroeg in 2025 in totaal 40.920 euro (exclusief BTW; inclusief indexatie).

	Gerealiseerd	Begroot
Vergadering*	1.645,02	2.250,00
Onderzoek (brief werkdruk en onderzoek financiën)	33.989,62	33.000,00
Algemene werkzaamheden**	2.977,23	3.000,00
Reiskosten	1.708,03	1.000,00
Overige kosten***	600,10	500,00
Onvoorzien	0,00	1.170,00
Totaal	**40.920,00**	**40.920,00**

* De vergaderkosten betreffen de vergadervergoedingen voor de leden van de rekenkamercommissie.
** Algemene werkzaamheden betreffen verslaglegging, beantwoording vragen, afstemming met gemeentelijke organisaties en griffiers, en algemene informatie-uitwisseling met andere rekenkamercommissies/Vereniging van Rekenkamers.
*** Overige kosten zijn onder meer de kosten voor lidmaatschap van de Vereniging van Rekenkamers.

Toelichting

- Begroting en realisitie komen over 2025 met elkaar overeen.
- De vergaderkosten zijn iets lager, omdat minder vaak is vergaderd (3 i.p.v. 4 keer).
- Er is iets meer budget aan onderzoek besteed dan begroot. De kosten voor onderzoeken bestaan uit de uren die de leden van de rekenkamer hebben besteed aan onderzoek. Deelname aan het DoeMee-onderzoek kostte 2.500 euro. De kosten van het onderzoek financiën lopen nog door in het budget van 2026.
- De reiskosten zijn iets hoger dan begroot, vooral vanwege bezoeken aan de eilanden in verband met de presentatie van het onderzoek over mobiliteit, en de gesprekken en interviews voor het onderzoek over financiën.
- De overige kosten betreffen vooral het lidmaatschap van de VvR.

Er was naast dit gezamenlijk budget, in 2025 geen eiland specifiek onderzoek en dus ook geen budget daarvoor.

JAARPLAN 2026-2027 REKENKAMER DE WADDENEILANDEN

Inleiding

Voor u ligt het jaarplan, inclusief begroting van de rekenkamer van de vijf Waddengemeenten. De rekenkamer ondersteunt de gemeenteraden bij haar kaderstellende en controlerende taak. Jaarlijks stelt de rekenkamer een plan op voor het lopende en komende jaar.

Onderzoeksagenda

Gezamenlijke onderzoeken 2026 voor de vijf gemeenten
De onderzoekswerkzaamheden betreffen in de eerste helft van 2026 met name de afronding van het onderzoek financiën. Nog voor de verkiezingen zal het eindrapport met de bestuurlijke reacties en het nawoord van de rekenkamer worden gepubliceerd. Er vindt in beginsel niet nog een presentatie van de resultaten plaats, omdat dat is al gebeurd op de Waddentweedaagse in november 2025. Naast de eigen rapportage worden de resultaten van de analyse door Radboud Universiteit (het zogenoemde DoeMee-onderzoek) en ook van de recente analyse van gemeentefinanciën door BDO nader bekeken op relevantie voor de Waddengemeenten en middels een briefadvies aan de raden meegegeven. In overleg met de vijf griffiers zal de rekenkamer desgewenst per eiland een workshop verzorgen over financiën, mede op basis van ons rapport en de uitkomsten van het DoeMee onderzoek en de analyse van BDO.

Andere onderwerpen zijn:
- Er is een klein vooronderzoek gedaan naar de vraag of, gegeven de bijzonder positie van de Waddengemeenten, de systematiek van de toekenning van gelden uit het Gemeentefonds, de Integratie- en Decentralisatie uitkeringen en SPUKS toereikend is. Daarbij is advies ingewonnen van onder meer COELO. Op basis daarvan wordt bekeken wat de relevantie van dit thema is.
- Er wordt in 2026 door de Vereniging van Rekenkamers een DoeMee-onderzoek opgestart naar zorgfraude. De rekenkamer heeft besloten daar niet aan mee te doen, voornamelijk omdat het probleem zich waarschijnlijk op de eilanden wat minder voordoet. Wel zullen de resultaten van het DoeMee-onderzoek worden bekeken op relevantie voor de eilandgemeenten.
- Van andere onderwerpen zal worden gekeken naar andere onderwerpen die wellicht in 2027 kunnen worden gedaan mede op basis van onderwerpen die op de Waddentweedaagse van 2026 zijn opgehaald. Daarnaast oriënteert de rekenkamer zich ook op actuele thema's die relevant kunnen zijn voor een onderzoek.

Specifiek onderzoek voor een eiland (bekostigd uit aanvullend budget)
Er zijn op dit moment geen vragen voor een eiland specifiek onderzoek door de rekenkamer.

Vergaderingen en overige activiteiten

De vergaderingen van de rekenkamer vinden in 2026 minimaal vier keer plaats. De vergaderingen kunnen zowel op locatie als online zijn. Er is afgesproken dat er minimaal drie keer per jaar overleg met de begeleidingscommissie plaatsvindt. Ook zal worden deelgenomen aan de Waddentweedaagse.

De rekenkamer neemt deel in een aantal bijeenkomsten en werkgroepen. Uit efficiencyoverwegingen gebeurt dit waar mogelijk online. Doel van de deelname is het verbreden en verdiepen van kennis van de leden van de rekenkamer en het onderhouden van het netwerk. De rekenkamer neemt deel in de bijeenkomsten van het platform van Friese rekenkamers. Ook worden de bijeenkomsten van de samenwerkende rekenkamers in Noord-Holland (Kring rekenkamers Boven het IJ van de Vereniging van Rekenkamers – VrR) bezocht. Verder worden de bijeenkomsten van de Kring Noord van VrR bezocht. Ook wordt door een afvaardiging van de rekenkamer - indien mogelijk - het jaarlijkse congres van de VrR bezocht. Eventueel zullen ook andere relevante bijeenkomsten worden bijgewoond. De rekenkamer is lid van de VrR en bezoekt uitdien hoofde in beginsel ook de algemene ledenvergadering (online of op locatie).

De rekenkamer zal in 2026 via minimaal één nieuwsbrief de gemeenteraden en colleges informeren.

Begroting 2026 (inclusief indexering 2026)

excl. BTW	**2026***
Vergaderingen**	2.250,00
Onderzoekswerkzaamheden***	33.000,00
Algemene werkzaamheden****	3.000,00
Reiskosten	1.000,00
Overige kosten*****	500,00
Onvoorzien	2.274,00
Totaal	**42.024,00**

* De bedragen en tarieven zijn geïndexeerd met de prijsmutatie Bruto Binnenlands Product (2,7%).
** De vergaderkosten betreffen de vergadervergoedingen voor de leden van de rekenkamer.
*** Een deel van de onderzoekswerkzaamheden betreft nog de inzet voor het onderzoek financiën.
***Algemene werkzaamheden betreffen verslaglegging, beantwoording vragen, afstemming met gemeentelijke organisaties en griffiers, en algemene informatie-uitwisseling met andere rekenkamers/VrR.
***** Overige kosten zijn onder meer de kosten voor lidmaatschap van de VrR (ca. 500 euro).

Indien de rekenkamer wordt verzocht onderzoeken te doen die niet alle Waddengemeenten raken, worden deze afzonderlijk bekostigd door de deelnemende gemeente(n). Deze zijn niet opgenomen in bovenstaande begroting.

De rekenkamer wordt door de griffie van de gemeente Texel ondersteund voor opmaak en redigeren van stukken, het bijhouden van de website, archivering en financiële administratie.

De bijdragen van de afzonderlijke eilanden aan het totale budget worden via een door de eilanden onderling afgesproken verdeelsleutel vastgesteld.